

Zittingsdocument

B9-0127/2024

5.2.2024

ONTWERPRESOLUTIE

naar aanleiding van verklaringen van de Raad en de Commissie

ingediend overeenkomstig artikel 132, lid 2, van het Reglement

over Russiagate: beschuldigingen van Russische inmenging in de democratische processen van de Europese Unie
(2024/2548(RSP))

Nathalie Loiseau, Petras Auštrevičius, Malik Azmani, José Ramón Bauzá Díaz, Jordi Cañas, Olivier Chastel, Katalin Cseh, Claudia Gamon, Vlad Gheorghe, Ilhan Kyuchyuk, Karin Karlsbro, Karen Melchior, Javier Nart, Maite Pagazaurtundúa, María Soraya Rodríguez Ramos, Ramona Strugariu, Dragoș Tudorache, Hilde Vautmans, Adrián Vázquez Lázara
namens de Renew-Fractie

Resolutie van het Europees Parlement over Russiagate: beschuldigingen van Russische inmenging in de democratische processen van de Europese Unie (2024/2548(RSP))

Het Europees Parlement,

- gezien zijn resolutie van 13 juli 2023 over aanbevelingen voor de hervorming van de regels van het Europees Parlement inzake transparantie, integriteit, verantwoordingsplicht en corruptiebestrijding¹,
 - gezien zijn resolutie van 1 juni 2023 over buitenlandse inmenging in alle democratische processen in de Europese Unie, met inbegrip van desinformatie²,
 - gezien zijn resolutie van 9 maart 2022 over buitenlandse inmenging in alle democratische processen in de Europese Unie, met inbegrip van desinformatie³,
 - gezien zijn vroegere resoluties over de betrekkingen tussen de EU en Rusland, met name zijn resolutie van 23 november 2022 over de erkenning van de Russische Federatie als staatssponsor van terrorisme⁴,
 - gezien zijn resolutie van 1 maart 2022 over de aanval van Rusland op Oekraïne⁵,
 - gezien zijn Reglement en de gedragscode voor de leden van het Europees Parlement,
 - gezien artikel 132, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat er bewijs is van Russische inmenging en manipulatie in veel Westerse liberale democratieën, en van praktische steun van Rusland aan extremistische krachten en radicaal gezinde entiteiten met als doel de EU te destabiliseren;
- B. overwegende dat Rusland toenadering zoekt tot partijen, persoonlijkheden en bewegingen om spelers binnen de EU-instellingen te gebruiken om Russische standpunten en proxyregeringen te legitimeren, te lobbyen voor het versoepelen van sancties en de gevolgen van internationaal isolement te verzachten;
- C. overwegende dat het op 29 januari 2024 gepubliceerde grondige onderzoekswerk van Russische, Letse, Estse en Zweedse mediakanalen heeft aangetoond dat een Lets, niet-fractiegebonden lid van het Europees Parlement aanzienlijke steun hadden kunnen bieden aan de Russische inlichtingendiensten, ten minste in de periode van 2004 tot 2017;
- D. overwegende dat deze steun werd omschreven als politieke pleitbezorging voor de

¹ Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0292.

² PB C, C/2023/1226, 21.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1226/oj>.

³ PB C 347 van 9.9.2022, blz. 61.

⁴ PB C 167 van 11.5.2023, blz. 18.

⁵ PB C 125 van 18.3.2022, blz. 2.

Russische Federatie, via de organisatie van evenementen, alsook het doorgeven van informatie over de interne werkzaamheden van het Parlement; overwegende dat het onderzoeksverslag erop wijst dat het betrokken lid haar contacten ten minste eenmaal om een betaling heeft gevraagd ter dekking van de kosten in verband met bewezen diensten;

- E. overwegende dat deze beschuldigingen onder meer berusten op wat wordt omschreven als gelekte e-mails tussen het betrokken lid en twee medewerkers van de federale veiligheidsdienst van de Russische Federatie (FSB, Vijfde dienst), die dateren vanaf 3 oktober 2005;
- F. overwegende dat het betrokken lid herhaaldelijk standpunten heeft geuit die als pro-Russisch kunnen worden beschouwd, waaronder het verzet tegen het bestaan van Letland als soeverein land en de weigering om de Russische invasie van Oekraïne te veroordelen; overwegende dat het zeer twijfelachtige politieke gedrag van het lid gekend is, zoals de deelname aan een waarnemingsbezoek over het referendum op de door Rusland bezette Krim in 2014 en een bezoek aan de Syrische dictator Bashar al-Assad in 2016; overwegende dat het lid bewust de indruk heeft gewekt dat deze bezoeken werden afgelegd in naam van het Europees Parlement of de EU;
- G. overwegende dat het betrokken lid nauwe banden heeft met leden van de Catalaanse onafhankelijkheidspartij (ERC), waaronder de voorzitter;
- H. overwegende dat vertegenwoordigers van een groep Catalaanse separatisten in Spanje die banden hebben met personen die dicht bij het Kremlin staan, waaronder het betrokken lid, eisen dat de Spaanse premier, Pedro Sánchez, gratie verleent voor al hun vermeende misdaden;
- I. overwegende dat uit recente onderzoeken blijkt dat een zittend Catalaans lid van het Europees Parlement een nauwe persoonlijke band had met Rusland en betrokken was bij activiteiten om de politieke en economische invloed van het land te vergroten en zo de democratie in de EU te destabiliseren;
- J. overwegende dat naast het betrokken lid ook andere leden van het Parlement betrokken zijn geweest bij activiteiten zoals de deelname aan valse verkiezingswaarnemingsmissies in verschillende landen en het veroorzaken van verwarring over officiële missies van het Europees Parlement; overwegende dat verschillende leden van het Parlement voor deze overtreding sancties kregen opgelegd door de coördinatiegroep democratieondersteuning en verkiezingen; overwegende dat deze bezoeken systematisch plaatsgevonden in Rusland en in landen die bondgenoten van Rusland zijn;
- K. overwegende dat het betrokken lid uit haar fractie is gezet en nu een niet-fractiegebonden lid is; overwegende dat het betrokken lid steun heeft gekregen van een aantal andere leden van het Parlement die vergelijkbare publieke standpunten innemen met betrekking tot internationale kwesties; overwegende dat andere leden bijvoorbeeld meermaals naar Litouwen zijn gereisd, evenals het lid in kwestie, om hun steun te betuigen aan Algirdas Paleckis, een voormalig diplomaat en politicus die is veroordeeld voor spionage voor Rusland;

- L. overwegende dat de Voorzitter van het Europees Parlement onmiddellijk na de onthullingen heeft aangekondigd dat er een intern onderzoek wordt ingesteld, en dat de zaak wordt verwezen naar het raadgevend comité voor de gedragscode; overwegende dat de Letse veiligheidsdiensten hebben aangekondigd dat ze de beschuldigingen zullen onderzoeken;
- M. overwegende dat de Russische regeringspartij, Edinaya Rossiya (Verenigd Rusland), in 2016 een samenwerkingsovereenkomst heeft ondertekend met de extreemrechtse Oostenrijkse Vrijheidspartij (FPÖ), waarin wordt gepleit voor een nauwere samenwerking tussen beide partijen en sterkere politieke en economische banden tussen Wenen en Moskou; overwegende dat deze overeenkomst is ondertekend in aanwezigheid van een lid van het Parlement van de FPÖ, dat sindsdien herhaaldelijk heeft opgeroepen tot de versoepeling van EU-sancties tegen Rusland en Kremlingezinde desinformatie heeft verspreid;
- N. overwegende dat sommige leden van het Parlement al jarenlang Russische onderdanen aanwerven en in dienst nemen als stagiairs, geaccrediteerde parlementaire medewerkers en fractieadviseurs, ook na het begin van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne;
- O. overwegende dat de Bijzondere Commissie buitenlandse inmenging in alle democratische processen in de EU, met inbegrip van desinformatie (INGE), gedetailleerd de door Rusland geleide inspanningen en operaties aan het licht heeft gebracht die gericht zijn op de infiltratie en beïnvloeding van de Europese democratieën en EU-instellingen, alsook op de inmenging in hun processen;
- P. overwegende dat sommige fracties tevergeefs hebben geprobeerd te voorkomen dat het mandaat van de Bijzondere Commissie ING2 werd uitgebreid met als doel alle vormen van corruptie en buitenlandse inmenging in het Europees Parlement aan te pakken, en in plaats daarvan hebben gepleit voor een onderzoekscommissie die zich uitsluitend zou bezighouden met Qatargate;
- Q. overwegende dat de Russische Federatie al geruime tijd een hybride oorlog voert tegen de EU en haar lidstaten en heel wat verschillende methoden gebruikt om zich in hun processen in te mengen, als onderdeel van een bredere strategie om de goede werking van de democratische processen in Europa te ondermijnen; overwegende dat het bij deze methoden onder meer gaat om cyberaanvallen, ook op het Europees Parlement, de rekrutering van hooggeplaatste Europese besluitvormers en verkiezingsinmenging, bijvoorbeeld door informatiemanipulatie en inmenging vanuit het buitenland; overwegende dat deze hybride oorlog heeft geleid tot de illegale aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, en de oorlog in Oekraïne blijft ondersteunen;
- R. overwegende dat Rusland praktische steun heeft verleend aan extremistische krachten en radicaal gezinde entiteiten om de EU en haar lidstaten te destabiliseren; overwegende dat Rusland contacten heeft gelegd met partijen, persoonlijkheden en bewegingen om spelers binnen de EU-instellingen te gebruiken om Russische standpunten te legitimeren, onafhankelijkheidsbewegingen en proxyregeringen te ondersteunen, te lobbyen voor het versoepelen van sancties en de gevolgen van internationaal isolement te verzachten;
- S. overwegende dat het Parlement naar aanleiding van Qatargate in september 2023 zijn

kader voor interne integriteit heeft bijgewerkt en aanzienlijk heeft versterkt, onder meer door een grondige herziening van zijn Reglement, de gedragscode voor leden van het Europees Parlement en de desbetreffende besluiten van het Bureau;

1. is ontzet en maakt zich ernstig zorgen over het feit dat niet-fractiegebonden lid van het Parlement wordt beschuldigd van spionage; veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de vermeende pogingen van Rusland om de leden van het Parlement te beïnvloeden, wat gelijkstaat aan ernstige buitenlandse inmenging in de democratische processen van de EU;
2. benadrukt dat het betrokken lid uit haar fractie is gezet om redenen die verband houden met haar standpunten over Rusland en Oekraïne en nu deel uitmaakt van de niet-fractiegebonden leden; onderstreept dat haar mening niet het standpunt weergeeft van het overgrote deel van de leden van het Parlement, dat met een overweldigende meerderheid de illegale invasie van Oekraïne door Rusland, de hybride oorlogvoering tegen de Europese democratie en andere agressieve en antidemocratische beleidskeuzen in de afgelopen jaren veroordeelt; merkt anderzijds op dat een klein aantal leden samen met het betrokken lid heeft deelgenomen aan acties, waarbij zij vergelijkbare standpunten hebben geuit en openlijk partij kozen voor Rusland;
3. verbindt zich ertoe zijn volledige steun te verlenen aan en samen te werken met de Letse autoriteiten bij hun onderzoek naar het gedrag van het betrokken lid; verzoekt de bevoegde Belgische autoriteiten te onderzoeken of het betrokken lid op grond van het Belgisch strafrecht kan worden vervolgd en is bereid hiervoor zijn volledige steun en medewerking te verlenen;
4. verheugt zich over het feit dat het betrokken lid wordt verwezen naar het raadgevend comité voor de gedragscode; verbindt zich ertoe het toepasselijke kader voor interne sancties volledig te handhaven; merkt op dat de vermeende feiten dateren van vóór de recente hervorming van het integriteitskader van het Parlement; is van mening dat de regels het betrokken lid niet zouden hebben weerhouden van het vermeende laakbare gedrag; blijft niettemin bereid om de werking van zijn integriteitskader, dat naar aanleiding van Qatargate is versterkt, en de daarin vastgestelde sanctieregeling verder te evalueren en te verfijnen;
5. is van mening dat de beschuldigingen ten aanzien van het betrokken lid de noodzaak onderstrepen van een versterkte veiligheidscultuur binnen het Europees Parlement; herhaalt daarom zijn oproep tot volledige uitvoering van de aanbevelingen in zijn resolutie van 13 juli 2023 over aanbevelingen voor de hervorming van de regels van het Europees Parlement inzake transparantie, integriteit, verantwoordingsplicht en corruptiebestrijding⁶, met inbegrip van verplichte veiligheidsopleidingen voor leden en personeelsleden van het Parlement, een passend veiligheidsonderzoek en een strengere screening van personeelsleden, vooral voor personen die vergaderingen achter gesloten deuren bijwonen;
6. spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de banden die het betrokken lid mogelijk had met andere leden van het Parlement en veroordeelt nadrukkelijk alle interne gecoördineerde pogingen om de politieke belangen van het Kremlin binnen het

⁶ Aangenomen teksten, P9_TA(2023)0292.

Parlement te bevorderen; verzoekt zijn diensten te onderzoeken of deze leden omwille van hun gedrag sancties kunnen worden opgelegd, overeenkomstig de gedragscode;

7. dringt erop aan dat de zaken van de betrokken Catalaanse leden van het Parlement naar het raadgevend comité voor de gedragscode worden verwezen; verzoekt Spanje een doeltreffend onderzoek in te stellen naar de betrekkingen van de leden die gelinkt worden aan het Kremlin en aan Russische pogingen tot destabilisatie en inmenging in de EU en haar lidstaten; dringt tevens aan op de volledige uitvoering van de relevante wetgeving inzake illegale betrekkingen met regeringen van derde landen;
8. herinnert eraan dat buitenlandse inmenging een systemische bedreiging vormt die krachtig moet worden bestreden; herinnert er voorts aan dat Rusland de grootste bron vorm van buitenlandse inmenging en desinformatie in de EU, maar dat ook andere landen dergelijke campagnes hebben gevoerd; onderstreept dat de reactie van de EU op deze dreigingen alleen doeltreffend kan zijn als deze gebaseerd is op een transversale en holistische beleidsaanpak op lange termijn die gezamenlijk wordt gevolgd door de EU en haar lidstaten; blijft vastbesloten om de komende jaren zijn strijd tegen buitenlandse inmenging in de EU voort te zetten, onder meer door middel van een specifiek parlementair orgaan; benadrukt dat waakzaamheid en bescherming tegen buitenlandse inmenging bijzonder belangrijk zijn in de aanloop naar de Europese verkiezingen van dit jaar;
9. veroordeelt ten stelligste de aanhoudende pogingen van de Russische Federatie om de werking van de Europese democratische processen te ondermijnen en benadrukt dat deze pogingen niet ongestraft mogen blijven; herhaalt zijn oproep aan de lidstaten om de tegen de Russische Federatie aangenomen sanctiepakketten verder bij te werken en te verfijnen, alsook lacunes in de handhaving van de huidige beperkende maatregelen te dichten;
10. benadrukt dat de banden van Rusland met partijen en politici in de EU en de grote inmenging van Rusland in separatistische bewegingen in Europese gebieden zoals Catalonië een ernstig probleem vormen;
11. stelt dat de nauwe en regelmatige contacten tussen Russische functionarissen en vertegenwoordigers van een groep Catalaanse separatisten in Spanje deel uitmaken van de bredere strategie van Rusland om van elke gelegenheid gebruik te maken om de politieke processen in Europa te manipuleren en bijgevolg te destabiliseren;
12. stelt vast dat de EU-instellingen en de lidstaten zich ertoe verbinden diepgaande onderzoeken in te stellen naar de banden van Europese politici met het Kremlin, alsook naar de pogingen van Rusland om de aangelegenheden van de EU en haar lidstaten te verstoren, te beïnvloeden en hierin in te grijpen;
13. benadrukt dat de hybride tactieken van de Russische Federatie de politieke agenda van Rusland binnen de EU helemaal niet vooruithelpen, maar juist een verdere impuls geven aan de onwrikbare steun van de EU aan Oekraïne bij de verdediging tegen de illegale bezetter;
14. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor

buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid.